

ÚJ SZAKMAI KIADVÁNYOK

NYUGAT REPERTÓRIUM. Összeállította: Galambos Ferenc. Bp., 1959. A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete. 571 old.

A 20. századi magyar irodalom központi mozgalma a Nyugat köré tomoúlt írók mozgalma volt. A Nyugat értékelése még ma is vitatott, tagadhatatlan azonban, hogy a konzervatív, reakciós kritika állandó céltáblája, Ady, Móricz Zsigmond, Babits Mihály életművének fő orgánuma volt. Szerkesztői és állandó munkatársai között az említetteknek kívül ott találjuk Osvát Ernőt, Gellért Oszkárt, Balázs Bélát, Dutka Akost, Füst Milánt, Heltai Jenőt, József Attilát, Juhász Gyulát, Kaffka Margitot, Karinthy Frigyest, Kosztolányi Dezsőt, Krúdy Gyulát, Nagy Lajost, Radnóti Miklóst, Szép Ernőt, Tóth Árpádot.

A szépirodalomnak, irodalomelméletnek és irodalomtörténetnek ezt a gazdag tárházát irodalmárok és könyvtárosok mindig újra és újra kénytelenek voltak átlapozni fontos adatok, hivatkozások felkutatása végett. Most az „Irodalomtörténeti bibliográfiák” sorozat első köteteként Galambos Ferenc és Pók Lajos összeállításában végre megjelent a régóta várt *Nyugat repertórium*, mely a Nyugat anyagán kívül elődeinek, a *Magyar Géniusz*-nak, a *Figyelő*nek, és a *Szerdán*nak, valamint utódjának, a *Magyar Csillagnak* mutatóját is tartalmazza.

A repertórium a Bevezetés szerint „a Nyugat teljes anyagának szakok szerinti feldolgozását aaja es cetja az, hogy a kutatóknak megkönnyítse e hatalmas, és a XX. század magyar irodalma szempontjából döntő jelentőségű anyagban való tájékozódást.” A könnyű és gyors eligazodást a szakcsoportok helyes megválasztása lehetővé is teszi. A repertórium tíz fejezetre tagolódik. Az első a szépirodalmi műveket tartalmazza műfajok (versek, regények, novellák, tárcák, színművek) szerint csoportosítva, külön a magyar és külön a külföldi anyagot a szerzők nevének betűrendjében. A második fejezetben az irodalomelméleti és irodalomtörténeti művek találhatóak, az általános rész a kritika, a stílus, a verstan, a műfajok, az irodalompolitika, az egyes irodalomtörténeti korszakok stb. problémáival foglalkozó anyagot tartalmazza, második részében pedig az egyes írókra vonatkozó irodalomtörténeti cikkeket, könyvismertetések stb. sorolja fel a nevek betűrendjében.

A többi nyolc fejezet a nem irodalmi jellegű anyagot tartalmazza. Ezek sor-

rendje az Egyetemes Tizedes Osztályozás beosztását követi (általános jellegű írók, vallás, filozófia, társadalomtudomány, nyelvészet, természetudomány, művészet, földrajz, történelem). Ezt nem tartjuk szerencsés választásnak, sokkal helyesebb lett volna az anyaghoz simulóbb sorrendet követni, és ennek megfelelően a társadalomtudomány, filozófia és művészet szakcsoportokat emelni ki, hiszen mind jelentőségüket, mind a címek mennyiségét tekintve ezeket illetné az elsőség. A kötet végén található névmutató nemcsak a szerzők saját közleményeire utal, hanem dőlt számmal az illető szerzőre vonatkozó műveket is feltárja.

Igen helyesen jártak el az összeállítók amikor nemcsak a cikkeket vették fel, hanem szükség esetén azok részeit is. Így például Tóth Árpád „Háborús lírikusok” című cikke, mely Peterdi Andor, Somlyó Zoltán és Pelle János egy-egy kötetét ismerteti, szerepel Peterdi és Somlyó neve alatt is, a róluk szóló irodalomban (nem tudjuk, hogy Pelle neve alatt miért nem található). Ezt a helyes szerkesztési elvet következetesen megvalósította a repertórium. Használhatóságát még jobban elősegíti az, hogy közli a cikkek alcímeit is, ha pedig a címet nem magyarázza alcím, a címből nem tűnik ki pontosan mit tartalmaz a cikk, akkor szögletes zárójelben mellékeli a magyarázatot. Például Ady „Számódás csöndes könyvekről” című ismertetése esetében a Vidovich Ernőre vonatkozó irodalom között nemcsak az ismertetés címleírása található meg, hanem ez is: „[Vidovich Ernő: Hiúság.]”. Sajnos ez utóbbi keresztülvitelében nem következetes a szerkesztés. Illés Endre „Író és nyersanyag. Öt új magyar regényről” című könyvismertetése jó példa ennek érzékeltetésére. Bár a közlemény mind az öt regényíró neve alatt megtalálható, sehol sem szerepel az, hogy a szerzőnek melyik regényéről van szó.

Összefoglalva az eddigieket, a hagyományos repertórium követelményeinek a kisebb hibák ellenére eleget tesz a kiadvány, jól használható tartalom- és névmutatót kaptak a kutatók. Felvetődhet azonban a kérdés: napjainkban, amikor a dokumentumok tartalmi feltárása terén forradalmi fejlődés megy végbe világszerte, beérhetjük-e továbbra is a „hagyományos” módszerrel készült folyóirat-repertóriumokkal, elegendő-e ma is a feltárásnak az a mértéke, mely tizenöt-husz évvel ezelőtt még eszményinek tűnt? Ezek a repertóriumok általában nem hatolnak be az egyes közlemények tartal-

mába, nem analitikus módszerrel dolgoznak. Ez jellemzi a *Nyugat repertóriumot* is. Pontosabban egy bizonyos szempontból tovább megy ennél: már említettük, hogy ha egy cikk, ismertetés stb. több író művével, vagy munkásságával foglalkozik, akkor ezek külön is feldolgozásra kerülnek, megtalálhatók az egyes írók nevénél is. Ez is analitikus feltárás, de csak egyetlen szempont, a személyi szempont alapján. Az egyszerű tárgyi csoportosítás, mely csupán a tanulmányok egészét veszi figyelembe az osztályozásnál, nem nyújt módot arra, hogy olyan fontos kérdések irodalmát áttekinthessük, mint amilyen például az expresszionista költészet, az irodalom irányzatosságának kérdése stb. De még a műfajjelmelet

egyes kérdéseinek anyagát sem találhatjuk meg a repertórium segítségével, hiszen a líráló mindössze 19 közleményt sorol fel, holott nyilvánvaló, hogy tanulmányok, értekezések és ismertetések százaiban olvashatunk a tárgyra vonatkozó részleteket.

A most megjelent repertórium nem hibáztatható természetesen azért, mert nem végezte el ezt a hatalmas munkát igénylő analitikus feltárást, mégsem hallgathattuk el, hogy ennek hiánya egy ilyen jellegű műben ma már az elégedetlenség érzését váltja ki a használóból, és felhívja a figyelmet arra, hogy ezen a területen is új, a fokozott követelményeknek megfelelőbb utakat kell keresnünk.

(Pálvölgyi Endre)

HÍREK A KÖNYVTÁROSKÉPZÉSÉRŐL

300 KÖNYVTÁROS TETTE LE az 1957—59-es kétéves középfokú könyvtárosképző tanfolyam vizsgáit. A hallgatók zöme a tanácsi közművelődési hálózatból került ki, de sok szakszervezeti könyvtáros is részt vett a tanfolyamon.

1959 októberében a középfokú könyvtárosképző tanfolyam új évfolyama indult. Az oktatás két tagozaton folyik. A nappali tagozaton 22 könyvtárostanonul 3 budapesti és 3 vidéki tankönyvtárban tanulja a könyvtáros szakmát. A levelező tagozaton mintegy 230 hallgató van. Közöttük már nemcsak a közművelődési, hanem a tudományos és szakkönyvtárak dolgozói is megtalálhatók.

A középfokú tanfolyam több tanulmányi csoportjában már megtartották az első konferenciát. Az Országos Széchényi Könyvtár közvetlen irányítása alatt álló tanulmányi csoport a könyvtártani szeminárium után könyvtárlátogatáson vett részt. A hallgatók megtekintették az Országos Műszaki Könyvtárat, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központját és a Műszaki Egyetem Központi Könyvtárát. Mindhárom helyen szívesen fogadták a látogatókat, és készségesen tájékoztatták őket a könyvtár szervezetéről, feladatairól, munkájáról. (Papp István)

KULTÚROTTHONOK!
MŰVELŐDÉSI HÁZAK
KÖNYVTÁRAK!

Rádió- és televízió-szekrény

modern — kombinált

szállítására igénybejelentést, rendelést kérünk

Megfelelő számú igény, vagy rendelés beérkezése esetén a 1960. évben forgalomba hozzuk

Leírás: A szekrény tetejére elhelyezett televízió a legjobb látásszöveget biztosítja

A kezelógombok előtt lévő, lefelé nyíló, zárható ajtó meggátolja, hogy illetéktelenek hozzá nyúljanak

A szekrény felső rekeszében a rádió, alsó részében a lemezjátszó, magnetofon, hanglemezek elhelyezését biztosító beosztás van.

A szekrény minden rekesze biztonsági zárral van ellátva.
Árnyára: 1100,- Ft

A szekrény natúrszínben, dörzsölt kivitelenben készül

ISKOLAI FELSZERELÉSEKET
ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

Budapest, VIII., Szentkirályi u. 12.

